

Sygn. akt VIII U 2235/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 czerwca 2016 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych
w składzie:

Przewodniczący:	SSO Mariola Szmajduch
Protokolant:	Katarzyna Stefańczyk

po rozpoznaniu w dniu 22 czerwca 2016 r. w Gliwicach

sprawy Z. G.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania Z. G.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 12 października 2015r. **nr** (...) - (...)

z dnia 28 października 2015r. **nr** (...) - (...)

- zmienia zaskarżone decyzje w ten sposób, że przyznaje ubezpieczonemu Z. G. prawo do emerytury poczynając od 21 października 2015r.;
- zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. na rzecz odwołującego kwotę 180 zł (sto osiemdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu.

(-) SSO Mariola Szmajduch

Sygn. akt. VIII U 2235/15

UZASADNIENIE

Decyzjami z dnia 12 października 2015r. i 28 października 2015r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z., powołując się na art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2015r. poz. 748, z późn. zm.) odmówił ubezpieczonemu Z. G. prawa do emerytury w niższym wieku w związku z tym, iż nie udowodnił on 15 – letniego okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach, stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, bowiem ZUS, w drugiej z wymienionych decyzji, zaliczył mu jedynie 1 rok, 6 miesięcy i 7 dni takiej pracy.

W odwołaniach od powyższych decyzji ubezpieczony, po sprecyzowaniu w toku procesu, domagał się ich zmiany poprzez przyznanie prawa do emerytury wcześniejszej z tytułu wykonywania pracy w warunkach szczególnych. Podniósł, iż pracę w warunkach szczególnych wykonywał w okresie od 28 grudnia 1974r. do 30 listopada 1988r. Nadto wskazał, iż taki charakter jego pracy wynika z zeznań świadków, o przesłuchanie których wniósł.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując swoje dotychczasowe stanowisko. Dodatkowo wskazał, że odwołujący nie spełnia warunków do emerytury wcześniejszej z tytułu wykonywania pracy w warunkach szczególnych, gdyż nie wykazał wymaganego okresu pracy w warunkach szczególnych. Równocześnie organ rentowy poinformował, iż nie uznał ubezpieczonemu za pracę w warunkach szczególnych okresu pracy od 28 grudnia 1974r. do 30 listopada 1988r. w Wojewódzkim Przedsiębiorstwie (...) w K., ponieważ nie przedłożył on stosownego świadectwa pracy w warunkach szczególnych. Dodatkowo ZUS zarzucił, że odwołujący jest członkiem OFE i dopiero z dniem 21 października 2015r. złożył wniosek o wykreślenie go z członków tych funduszy i przekazanie zgromadzonych tam środków na rzecz dochodów budżetu państwa.

Sąd Okręgowy w Gliwicach poczynił następujące ustalenia:

W dniu 10 września 2015r. ubezpieczony Z. G., urodzony (...) złożył wniosek o emeryturę w wieku niższym niż 65 lat z tytułu zatrudnienia w szczególnych warunkach.

Ubezpieczony przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego, zaś wniosek o wykreślenie go z jego członków i przekazanie zgromadzonych tam środków na rzecz dochodów budżetu państwa, zgłosił w dniu 21 października 2015r. Do 31 grudnia 1998r. udokumentował ponad 25 letni okres składkowy i nieskładkowy – okoliczności te były niesporne pomiędzy stronami.

Na podstawie złożonych przez ubezpieczonego świadectw pracy organ rentowy do 31 grudnia 1998r. ostatecznie uwzględnił mu 1 rok, 6 miesięcy i 7 dni okresu pracy w szczególnych warunkach, tj. zatrudnienie w KWK (...) od 1 czerwca 1973r. do 7 grudnia 1974r. Organ rentowy nie zaliczył odwołującemu do pracy w warunkach szczególnych okresu zatrudnienia od 28 grudnia 1974r. do 30 listopada 1988r. na stanowisku elektromechanika urzędzeń dźwigowych, wobec nie przedłożenia przez niego za ten okres świadectwa wykonywania pracy w warunkach szczególnych.

W okresie od 28 grudnia 1974r. do 30 listopada 1988r. ubezpieczony zatrudniony był w Wojewódzkim Przedsiębiorstwie (...) w K., które następnie przekształciło się w (...) Spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością w K.. W toku procesu Sąd ustalił, iż było to przedsiębiorstwo zajmujące się montażem, demontażem, remontami i konserwacją wind osobowych, osobowo – towarowych i lekkich towarowych w różnego rodzaju budynkach jak bloki mieszkalne, szkoły, urzędy, szpitale i inne obiekty użyteczności publicznej. W ramach tego przedsiębiorstwa były wydzielone oddziały zajmujące się tymi pracami w obrębie większych miast obecnego województwa (...). Ubezpieczony pracował w Oddziale (...). Prace były wykonywane na budowach przez ekipy składające się z kilku do kilkunastu pracowników. W ramach tych prac, wszyscy pracownicy uczestniczyli w procesie montażu, demontażu i remontów wind. Konserwacją zajmowały się inne brygady, do których odwołujący nie należał. W trakcie wymienionych prac wszyscy pracownicy brygad zajmowali się kolejno: zmontowaniem w szybie windy rusztowań, pracami montażowymi lub rozbiórkowymi a także remontami konstrukcji wind. Wszystkie te prace odbywały się wewnątrz szybu windy, z poziomu rusztowań roboczych, na wysokości do kilkudziesięciu kondygnacji budynku. W praktyce była to wysokość przekraczająca nieraz 40 m. W ramach tych procesów pracownicy brygad, w tym ubezpieczony, zajmowali się montażem konstrukcji metalowych oprzyrządowania szybu windy, tj. prowadnic kabiny, lin, przeciwwagi i samej kabiny, a także drzwi znajdujących się na poszczególnych piętrach oraz instalacji sterującej i zasilającej te urządzenia. Również transport poszczególnych elementów składowych odbywał się ręcznie w obrębie rusztowań.

Ubezpieczony w czasie okresu zatrudnienia u tego pracodawcy, stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał wyłącznie prace związane z montażem elementów metalowych konstrukcji windy i jej osprzętu. W tym czasie zajmował się wyłącznie pracami na rusztowaniach w obrębie szybów wind. Jego praca w takim charakterze była wykonywana przez pełne dniówki robocze, tj. przez 8 godzin i więcej.

W dalszej kolejności Sąd ustalił, że z momentem likwidacji Wojewódzkiego Przedsiębiorstwa (...) w K., firma ta nie wystawiała pracownikom świadectw wykonywania pracy w warunkach szczególnych. Natomiast akta osobowe pracowników tego przedsiębiorstwa i zatrudnionych w chwili likwidacji pracowników, przejęła spółka pracownicza, pod nazwą Dźwig – (...).

Razem z ubezpieczonym w spornym okresie pracowali B. K. – elektromechanik wykonujący na budowach taką samą pracę jak odwołujący i J. S. – elektromechanik wykonujący taką samą pracę jak odwołujący.

Powyższe okoliczności Sąd ustalił na podstawie akt organu rentowego, zeznań świadków B. K. i J. S. (zapis nagrania protokołu z rozprawy w dniu 11 lutego 2016r. minuty od 12:00 i nast. k.39-41), a także w oparciu o akta osobowe ubezpieczonego (koperta k.46). Zgromadzona w sprawie dokumentacja została sporządzona w sposób rzetelny i nie budzący wątpliwości, a zeznania świadków są spójne, wzajemnie się potwierdzają i uzupełniają, dając łącznie pełny obraz przebiegu i charakteru zatrudnienia odwołującego w spornym okresie. Nadto zeznania świadków korelują z zapisami w dokumentacji osobowej ubezpieczonego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołania ubezpieczonego, Z. G. zasługują na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2015r. poz. 748, ze zm.) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Emerytura przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa – w przypadku ubezpieczonego będącego pracownikiem.

W zakresie określenia wieku emerytalnego, o którym mowa w art. 32 ust. 1 ww. ustawy, rodzajów prac lub stanowisk oraz warunków, na podstawie których ubezpieczonym przysługuje prawo do emerytury art. 32 ust. 4 odsyła do uregulowań Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8 poz. 43 ze zm.).

Zgodnie z treścią § 2 ust. 1 i 2 ww. rozporządzenia, okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w tym akcie prawnym są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. Okresy pracy, o których mowa w ust. 1, stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy.

Natomiast jak stanowi § 1, ust 1 i 2 rozporządzenie stosuje się do pracowników wykonujących prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, wymienione w § 4-15 rozporządzenia oraz w wykazach stanowiących załącznik do rozporządzenia, zwanych dalej "wykazami".

W myśl § 3 i 4 rozporządzenia, pracownik który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w załączonym do rozporządzenia wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

1. osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 60 lat dla mężczyzn
2. ma wymagany 25 letni okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Zaś do okresów zatrudnienia w szczególnych warunkach, zalicza się także okresy pracy górniczej w rozumieniu przepisów o zaopatrzeniu emerytalnym górników i ich rodzin oraz okresy zatrudnienia na kolei w rozumieniu przepisów o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników kolejowych i ich rodzin.

Kwestie posiadania przez ubezpieczonego ponad 25 letniego okresu składkowego i nieskładkowego oraz zgłoszenia przez niego w dniu 21 października 2015r. wniosku o wystąpieniu z OFE i przekazanie zgromadzonych tam środków na rzecz dochodów budżetu państwa nie były sporne.

Okoliczność sporna w przedmiotowej sprawie dotyczyła posiadania przez ubezpieczonego (na dzień 1 stycznia 1999r.) wymaganego 15 letniego okresu pracy wykonywanej w warunkach szczególnych, bowiem organ rentowy zaliczył jedynie 1 rok, 6 miesięcy i 7 dni takiej pracy.

W świetle zgromadzonego w sprawie materiału Sąd uznał, że ubezpieczony Z. G., ukończył 60 rok życia, i na dzień 31 grudnia 1998r. udowodnił łącznie ponad 15 lat pracy wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w szczególnych warunkach. Nie budzi wątpliwości Sądu, że praca ubezpieczonego w Wojewódzkim Przedsiębiorstwie (...) w K. od 28 grudnia 1974r. do 30 listopada 1988r. na stanowisku elektromechanika urządzeń dźwigowych była pracą stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywaną w szczególnych warunkach, tj. przy montażu konstrukcji metalowych na wysokości.

Zgodnie z wykazem A stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze pracą w szczególnych warunkach, uprawniającą do niższego wieku emerytalnego były prace wymienione: w dziale V poz. 5, przy montażu konstrukcji metalowych na wysokości.

Sąd uznał, że w spornym okresie odwołujący pracował w szczególnych warunkach stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. W tym czasie nie wykonywał innych czynności niż związane z opisanymi pracami monterskimi na wysokości przekraczającej nawet 40 m.

Sąd dał wiarę zeznaniom świadków potwierdzającym charakter pracy ubezpieczonego, uznając te dowody za spójne logiczne i wzajemnie się uzupełniające. Nadto zeznania świadków korelują z zapisami w dokumentacji osobowej ubezpieczonego.

Należy podkreślić, że okres zatrudnienia może być zaliczony do pracy w warunkach szczególnych, gdy pracownik faktycznie wykonywał prace objęte wykazem prac uprawniających do wcześniejszej emerytury, pomimo że stanowisko jakie mu formalnie przypisano nie jest wymienione w wykazie. Wymieniony wyżej wykaz A nie określa bowiem stanowisk pracy, ale definiuje rodzaj prac, które są uważane za wykonywane w szczególnych warunkach. Decydujące znaczenie dla zakwalifikowania pracy jako realizowanej w szczególnych warunkach ma nie nazwa zajmowanego stanowiska, ale rodzaj, charakter i warunki pracy.

Bez znaczenia pozostaje także fakt, że odwołujący nie przedłożył za ten okres świadectwa pracy w warunkach szczególnych. Fakt wykonywania takiej pracy został wykazany w postępowaniu sądowym za pomocą innych dowodów.

W postępowaniu odwoławczym przed Sądem nie obowiązują bowiem ograniczenia dowodowe jakie występują w postępowaniu o świadczenia emerytalno-rentowe przed organem rentowym, a Sąd może ustalić okoliczności mające wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokość jak: okresy zatrudnienia - w tym wykonywanie pracy w warunkach szczególnych, za pomocą wszelkich środków dowodowych, przewidzianych w kodeksie postępowania cywilnego (por. uchwała Sądu Najwyższego z 10 marca 1984r. III UZP 6/84, uchwała Sądu Najwyższego z 21 września 1984r. III UZP 48/84, wyrok Sądu Najwyższego z 7 grudnia 2006r., I UK 179/06, LEX nr 342283).

Mając na względzie powyższe Sąd uznał, że ubezpieczony legitymuje się na dzień 1 stycznia 1999r. wymaganym 15 - letnim okresem pracy w szczególnych warunkach. Nadto Sąd uznał, że z momentem złożenia wniosku o wykreślenie go z członków OFE i przekazanie zgromadzonych tam środków na rzecz dochodów budżetu państwa odwołujący spełnił wszystkie warunki uprawniające go do otrzymania prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym, z tytułu pracy w warunkach szczególnych.

W związku z powyższym Sąd z mocy art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. orzekł jak w punkcie pierwszym sentencji, przyznając ubezpieczonemu prawo do emerytury od dnia 21 października 2015r. O kosztach orzeczono po myśli art. 98 k.p.c. w związku z § 11 ust 2 i § 2 ust. 1 i 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (tekst jednolity Dz. U. z 2013r. poz. 490 ze zm.) w punkcie drugim orzeczenia.

(-) SSO Mariola Szmajduch